

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Anni Andersin

Nuorten miesten kokemuksia työpajatoiminnan vaikutuksista omaan elämään

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sairaanhoidaja (AMK)

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö

20.10.2019

Tekijä(t) Otsikko	Anni Andersin Nuorten miesten kokemuksia työpajatoiminnan vaikutuksista omaan elämään
Sivumäärä Aika	22 sivua + 3 liitettä 24.10.2019
Tutkinto	Sairaanhoitaja AMK
Tutkinto-ohjelma	Hoitotyön koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Sairaanhoitotyö
Ohjaaja	Yliopettaja Hannu Puhakka
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata Matti Miesten matkat työhön hankkeessa olevien 15-29 vuotiaiden nuorten miesten kokemuksia työpajatoiminnasta. Tämä tutkimus valmistuessaan antaa tärkeää tietoa työpajatoiminnan kehittämiseksi ja nuorten miesten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tämä tutkimus vastaa seuraaviin kysymyksiin: Millaisena nuori mies kokee työpajatoiminnan ja miten työpajatoiminta vaikuttaa nuoren miehen arkielämään.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin laadullista menetelmää käyttämällä ja aineiston hankinnassa käytettiin teemahaastattelua. Haastatteluja oli yhteensä seitsemäntoista, joissa haastateltavina oli yhteensä viisitoista työpajavalmennuksessa ollutta nuorta miestä. Kahta haastateltiin kaksi kertaa. Haastattelut toteutettiin hankkeen toimesta vuonna 2017. Haastatteluissa pajuoret kertoivat kokemuksia omasta elämästä. Tämän työn aineistona oli valmis haastatteluaineisto. Analysointi tehtiin induktiivisen sisällönanalyysin menetelmin.</p> <p>Tutkimuksessa ilmeni, että työpajassa olleet nuoret miehet kokivat työpajatoiminnan suurilta osin mielekkääksi ja toimivaksi, mutta negatiivisiakin kokemuksia nousi esiin. Pajoissa vahvistettiin aikaisempia uusia taitoja ja opeteltiin uusia. Usea nuori pajatoiminnan kautta löysi kipinää tulevaisuuteen ja siihen mitä haluaisi tehdä työkseen tai mihin haluaisi kouluttautua. Nuoret nostivat esiin myös pajatoiminnan vaikuttaneen positiivisesti oman elämänrytmin löytymiseen.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan todeta pajatoiminnan toimivan nuorten miesten mielestä suhteellisen hyvin. Kehittämistä löytyi samaistuttavammasta mentorista sekä he kaipasivat tukea ohjaajilta pajatoimintaan mukaan pääsemiselle ja ryhmäytymiselle.</p>	
Avainsanat:	nuoret miehet, riskitekijät, syrjäytyminen, työpajatoiminta

Author(s) Title	Anni Andersin Young mens experiencec of the impact of workshop activities on their own lives
Number of Pages Date	22 pages + 3 attachments 24.10.2019
Degree	Bachelor of health care
Degree Programme	Nursing and health care
Specialisation option	Nursing
Instructor	Principal lecturer Hannu Puhakka
<p>This thesis purpose was to describe the experiences of young men aged 15-29 in the Matti - Men 's Travel to Work project. Upon completion of this study, it will provide important information for the development of the workshop. This study answers the following questions: How does a young man experience workshop activity and how does a workshop affect a young man's daily life.</p> <p>The thesis was carried out using qualitative methods and semi-structured interview, interviewing was used to obtain the material. There were seventeen interviews with a total of fifteen young men who had been interviewed. Two of them were interviewed two times. The interviews were at 2017. In interviews, young men shared their experiences of their own lives. The material for this work was the completed interview material. Analysis was performed by inductive content analysis methods.</p> <p>The study showed that the young men who had been in workshop coaching found the workshop activities to be largely meaningful and functional, but negative experiences were also highlighted. The workshops reinforced previous new skills and learned new ones. Many youngsters, through workshop activities, found a spark in the future and in what they would like to do for work or where they would like to be educated. The young people also pointed out that workshop activities had a positive effect on finding their own rhythm of life.</p> <p>Result of this thesis, it can be concluded that the workshop works relatively well for young men. Development was found by a more identifiable mentor and they needed more support from the mentors to grouping.</p>	
Keywords:	Young men, risk factors, exclusion, workshop

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Teoreettiset lähtökohdat	3
2.1	Koulutuksen merkitys	3
2.2	Työpajatoiminta	4
2.3	Syrjäytyminen	5
3	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset	6
4	Opinnäytetyön toteutus	6
4.1	Menetelmälliset lähtökohdat	6
4.2	Aineiston keruumenetelmä	6
4.3	Aineiston keruu	7
4.4	Aineiston analysointimenetelmä	8
5	Tulokset	11
5.1	Kokemuksia työpajatoiminnasta	11
5.1.1	Kokemus työpajapäivistä	11
5.1.2	Työpajaan liittyvät kokemukset	11
5.1.3	Vertaistukeen ja ohjaukseen liittyvät kokemukset	12
5.2	Työpajatoiminnan vaikutus arkielämään	13
5.2.1	Sosiaalisten suhteiden kehittäminen	13
5.2.2	Työelämävalmiuksien lisääminen	14
6	Pohdinta	16
6.1	Tulosten tarkastelu	16
6.2	Luotettavuus	17
6.3	Eettisyys	18
6.4	Kehittämishaasteet	19
6.5	Ammatillinen kasvu	20
	Lähteet	21
	Liitteet	
	Liite 1. Haastattelurunko	
	Liite 2. Tiedonhakupöytäkirja	
	Liite 3. Artikkeleiden kuvaus	

1 Johdanto

Nuorten syrjäytyminen on yhteiskunnallisesti suuri ongelma ja sen määrittäminen on vaikeaa. Näin ollen nuoren oma kokemus ja näkemys syrjäytymisestä on merkityksellistä. (Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos 2017.) Haasteena on löytää keinoja, millä voitaisiin tukea nuoria siirtymään koulutuksiin ja työelämään. On tärkeää löytää ratkaisuja, sillä alhainen koulutus ja työelämän ulkopuolelle jääminen heikentää työmarkkinamahdollisuuksia ja luottamusta yhteiskuntaan myöhemmin. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolisuus nähdään myös yhteytenä muihin ongelmiin kuten mielenterveyden ja talouden ongelmiin. Suomessa erityisesti nuorten, 20-24 vuotiaiden miesten koulutuksen ja työelämän ulkopuolisuus on lisääntynyt viime vuosikymmenen aikana. (Paananen ym. 2019: 115)

Matti miesten matkat työhön hankkeen tavoite on poistaa ylisukupolvista työttömyyden uhkaa kasvattamalla nuorten miesten voimavaroja sekä tukea heitä kouluttautumaan ja työllistymiseen. Tarkoituksena on löytää vastauksia, joiden avulla voitaisiin edistää työpajaan osallistuvien nuorten miesten motivaatiota, osallisuutta, itseohjautuvuutta hyvinvointia ja oman elämän hallintaa sekä tehdä paremmaksi nuorille suunnattavia palveluita ja työpajojen ohjausmalleja. Hankkeessa käytetään SDT-teoriaa eli itseohjautuvuusteoriaa. Siinä pyritään vahvistamaan nuorten miesten osallisuutta oman elämän toimijuutta, voimavaroja sekä elämänhallintaa hyvinvointia ja terveyttä edistävien metodien avulla. (Liinamo ym. 2016.)

Hankkeessa pyritään työpajojen sekä erilaisten ohjausmallien myötä tukemaan nuoria miehiä osallisuuteen, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja kykyyn hallita omaa elämää. Näin pyritään edistämään nuorten miesten työllisyyttä ja kaventamaan eroa sukupuolten välisessä tasa-arvossa. (Liinamo ym. 2016.)

Hankkeen ensisijainen kohderyhmä on 16-29 vuotiaat syrjäytymisuhan alla olevat työttömät miehet. Aikataulullisesti hanke toteutetaan vuosina 2016-2018. Vuosittain Suomessa osallistuu noin 14 000 nuorta työpajatoimintaan. Pajatoiminnalla pyritään tukemaan nuoria koulutukseen ja työelämään liittyvissä asioissa. (Liinamo ym. 2016.)

2000-luvulla Suomessa työpajat ja niihin osallistuneiden nuorten lukumäärä on kasvanut. Suurimmalta osalta nuorista, jotka osallistuvat pajatoimintaan puuttui ammatillinen koulutus. Osallistujia olisi enemmän, mitä pajat pystyvät vastaanottamaan. Nuoria tulee

työpajoihin ammattikouluista ja lukioista, työ- ja elinkeinotoimiston läheteellä sekä sosiaali- ja terveystoimen kautta. Vain pieni osa pajoihin osallistuvista nuorista on itse ha- keutunut pajalle tai tullut nuorisotyön kautta. (Walde´n 2012.)

Aihe on tärkeä, sillä tutkittavat 16-29-vuotiaat nuoret miehet ovat ratkaisevassa iässä siihen, minkälainen heidän elämästään tulee muodostumaan. Esimerkiksi koulutuksen puute on suuri tekijä työttömyydessä ja työttömyys on suuri tekijä syrjäytymiselle ja näin ollen erilaiselle riskikäyttäytymiselle. On tärkeää ymmärtää miten nuoret miehet kokevat elämänsä ja tätä kautta voidaan yrittää löytää keinoja ennaltaehkäistä riskikäyttäytymistä ja puuttua nykyiseen riskikäyttäytymiseen.

Miesten verrattuna naisten heikompaan terveyteen on syynä suurempi riskikäyttäytymi- nen ja vähäisempi terveyspalveluiden käyttö. Miehet ovat myös vähemmän tietoisia ter- veysriskeistä. (Baker 2016: 1054). Sosiaalisen syrjäytymisen riski on suurempi miehillä kuin naisilla. Kaksi kolmasosaa on nuoria miehiä. Työttömyysaste 15-24 vuotiaiden ikä- ryhmässä miehillä on 26 ja naisilla 15%. (Työvoimatutkimus 2016.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on laadullisen aineiston analyysillä selvittää Matti-hank- keessa olevien nuorten miesten kokemuksia työpajatoiminnasta ja siitä miten se vaikut- taa heidän arkielämäään. Tavoitteena on tuottaa tietoa miten työpajatoimintaa voi kehittää ja miten nuorten miesten syrjäytymisen riskiä vähentää. Opinnäytetyö vastaa tutkimus- kysymyksiin, millaisena nuori mies kokee työpajatoiminnan ja miten työpajatoiminta vai- kuttaa nuorten miesten arkielämäään. Aineistona käytettiin valmista haastatteluaineistoa, mikä oli kerätty teemahaastatteluna vuodelta 2017. Aineisto analysoitiin aineistolähtöi- sen sisällönanalyysin avulla.

2 Teoreettiset lähtökohdat

2.1 Koulutuksen merkitys

Hannu Rintanen kertoo väitöskirjassaan terveys- ja koulutuksellisessa syrjäytymisessä nuoren miehen elämäkulusta kuinka nuoruudessa ja varhaisaikuisuudessa koulutus voi toimia tulevan sosioekonomisen aseman että terveyden ennustajana. (Rintanen, 2000.)

Koulutusta on pidetty joissakin tutkimuksissa ensimmäisenä keinona ehkäistä nuorten syrjäytymistä. Se auttaa nuoria sosiaalisessa kanssakäymisessä sekä auttaa pääsemistä työmarkkinoille. Mitä kauemmin syrjäytyminen kestää, sitä pienempi todennäköisyys on kouluttautumiselle. Koulutuksen heikkous ollaan nähty suurimpana syynä nuorisotyöttömyydelle ja siitä aiheutuvalle syrjäytymiselle. (Myrskylä 2012.)

Yksi vahvimista koulun keskeyttämisen syistä nähdään vanhempien sosioekonominen asema. Vanhempien koulutustasolla ja perheen tuloilla on osoitettu olevan yhteys nuorten myöhäisempään koulutustasoon. (Trine, Andersen 2015.) Syrjäytyminen periytyy lapselle helposti. Syrjäytyneiden nuorten vanhemmista tällä hetkellä suurinpiirtein puolet on itekin joko työttömiä tai syrjäytyneitä. Lasten syrjäytymisriski on korkeampi mikäli perhe on ajautunut vaikeuksiin. Huonot kotiolot pakottavat lapset selviytymään ilman taloudellista tai muutakaan tukea. (Myrskylä 2015:5)

Koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jäävät nuoret tunnistetaan riskiryhmänä syrjäytymiselle. Nuoren syrjäytymiskiirteen poikkaisuus vaatii eri toimijoiden monipuolista yhteistyötä ja suunnitelmallisuutta. Satunnaiset palvelut harvemmin tuottavat tuloksia, näin ollen nuorille tulisi tarjota enemmän henkilökohtaista tukea ja ohjausta (Eduskunnan tarkastusvaliokunta 2013.)

Yhteiskunnan tulisi tulla nuoria vastaan siinä, että nuori pääsisi tekemään töitä vähemmällä koulutuksella. (Seppänen 2012.) Koska työllistyminen nähdään yhtenä tärkeimmistä osallistumisen keinoista, tulisi erityisesti kiinnittää huomiota työttömien nuorten palveluihin ja niiden monipuolistamiseen vaikuttavuuden lisäämiseksi. (Era 2013.)

2.2 Työpajatoiminta

Työpaja on yhteisö, jossa työnteon ja tekemällä oppimisen ja siihen liittyvän valmennuksen myötä pyritään parantamaan yksilön arjenhallintataitoja, kykyä ja valmiuksia hakeutua koulutukseen ja työhön. (Bamming, Hilpinen 2017.)

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan tutkimuksessa todettiin työpajatoiminnan olevan tehokas keino nuorten auttamiseen elämän muutoksissa ja eteenpäin ohjauksessa opintoihin ja työelämään. (Eduskunnan tarkastusvaliokunta 2013.) Vain noin yksi neljäsosa työpajatoiminnassa olevista nuorista jää työttömäksi, muut lähtevät työelämään tai opiskelemaan. (Bamming, Hilpinen 2017.) Työpajoilla on todettu haasteelliseksi ylläpitää laadukasta ohjausta. Ohjaus ollaan koettu riittämättömäksi. Osa nuorista olisi kaivannut työskentelyynsä lisää lähiohjausta. Pajavalmentajien määräaikaiset työsuhteet ovat myös vaikuttaneet osaavien työntekijöiden löytymiseen. (Tuusa ym. 2014) Työpajatoiminnalla pyritään löytämään omat vahvuudet ja kehittämään niitä. Tarkoitus on pyrkiä aktivoimaan nuori arvioimaan omaa tulevaisuuttaan ja osaamistaan. Pajat toimivat nuorille kuitenkin paikkoina, jossa he pystyvät rauhassa harjoitella omia vahvuus alueitaan. (Hassinen ym. 2004.)

Työpajoista on mahdollista saada kokemusta ja kontakteja yrityksiin jotka toimivat yhteistyössä. Pajatoiminnassa keskitytään tekemisellä oppimiseen, mikä on hyvin suotuisaa nuorille keillä on haasteita oppimisen kanssa. Kaikille ihmisille ei sovi koulun teoriapainotteinen opiskelu tyyli. Työpaja on hyvä vaihtoehto heille, joille lukio ei ole vaihtoehtona ja ei ole päässyt ammatilliseen koulutukseen. Nuorille työpajatoiminta merkitsee mahdollisuutta toteuttaa omaa vaihtoehtoista elämänkulkua. Yhteiskunta mahdollistaa näin ollen yksilöllisten, poikkeavien elämänpolkujen rakentamista työpajatoiminnan avulla. (Pietikäinen 2005:219-253.)

2.3 Syrjäytyminen

Nuorten syrjäytymisen syynä on usein yhteiskunnallisten järjestelmien ulkopuolelle jääminen. Niihin luetaan mukaan matala koulutus, pitkäaikainen työttömyys, toimeentulo-ongelmat sekä sosiaalisten suhteiden vähyyt. Yksittäiset vaikeudet edellä mainituista eivät välttämättä vaikuta nuoren elämään mutta huono-osaisuuden kasautuessa syrjäytyminen saa usein alkunsa. Nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi tulee ottaa huomioon heidän nykyisen elämäntilanteensa hyvinvoinnin puutteet, niiden kerääntyminen sekä aikaisempien elämänvaiheiden merkitys. Näin ollen voidaan löytää asioita mitkä ovat tukeneet selviytymistä ja mitkä lisänneet riskikäyttäytymistä. (Suomalaisten hyvinvointi 2014.) Syrjäytyneiden nuorten miesten sopeutumisvaikeudet voivat näkyä muun muassa mielenterveysongelmina, varusmiespalvelun keskeyttämisenä sekä taloudellisina haasteina. (Hiilamo ym. 2017.) Yksittäinen tekijä ei itsessään aiheuta syrjäytymistä. Syrjäytymisen riski syntyy siitä kun ihmiselle kerääntyy erilaisia ongelmia tai huono paikka yhteiskunnassa jää joko pitkä aikaisesti tai pysyväksi tilaksi. (Laine, Hyväri 2010.)

Osallisuutta voidaan katsoa kolmesta eri näkökulmasta. Yksilön, yhteisön sekä yhteiskunnan. Yksilönä osallisuutta tulee esimerkiksi kavereiden, harrastusten tai työelämän kautta. Yhteisössä taas osallisuus tulee arvostamisena, toisten kunnioittamisena sekä mahdollisuutena vaikuttaa itse yhteisössä. Yhteiskunnallisesti taas osallisuudella tarkoitetaan yksilön omia mahdollisuuksia vaikuttaa terveyteen, toimentuloon, hyvinvointiin sekä sosiaalisiin suhteisiin. Osallisuus ja sosiaaliset verkostot ovat suoja-tekijä mitkä ehkäisee yksilöä syrjäytymiseltä sekä ulkopuoliseksi jäämiseltä (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2017.)

3 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata nuorten miesten kokemuksia työpajatoiminnasta. Tavoitteena on tuottaa tietoa työpajatoiminnan kehittämiseksi ja nuorten miesten syrjäytymisen estämiseksi.

Tutkimuskysymykset:

1. Millaisena nuori mies kokee työpajatoiminnan?
2. Miten työpajatoiminta vaikuttaa nuoren miehen arkielämään?

4 Opinnäytetyön toteutus

4.1 Menetelmälliset lähtökohdat

Olen kolmannen vuoden sairaanhoitaja opiskelija Metropolian Ammattikorkeakoulusta. Minulta ei löydy aikaisempaa kokemusta hoitoalalta eikä sosiaali- ja terveysalalta. Harjoittelujakso kokemusta löytyy mielenterveyttä tukevasta päivätoiminnasta, jossa oli osallisena nuoria miehiä. Tässä soveltavassa tutkimuksessa käytän laadullista menetelmää. Laadullista menetelmää käytetään sen takia, koska pohjana on valmis haastatteluaineisto mikä analysoidaan.

4.2 Aineiston keruumenetelmä

Aineiston keruuna käytettiin teemahaastattelua. Teemahaastattelussa haastattelun teemat ja aihepiirit olivat jo tiedossa sekä jokaiselle haastateltaville samoja. Sen sijaan kysymysten täsmällinen esittämisjärjestys ja rakenne vaihtelivat. (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2017:125.) Teemahaastattelussa pyritään kiinnittämään tarkkuutta haastateltavien tulkintoihin kysymyksistä ja tehostetaan vuorovaikutusta. Haastateltavan vapaalle puheelle annetaan mahdollisuus, vaikkakin pyritään pysymään ennalta määritellyssä teemassa. Vapaavalintaisesti haastattelijä voi päättää kysyykö kaikki kysymykset tietyssä järjestyksessä ja pitääkö kysymysten muoto olla sama. (Tuomi – sarajärvi 2018: 88.) Teemahaastattelussa tutkimusongelmasta valikoidaan merkittävät aiheet tai teemat, joita tutkimushaastattelussa tulee käsitellä tutkimusongelmaan vastaamiseksi.

Tavoitteena pidetään, että haastateltava voisi itse antaa oman kuvailun kaikista teemoista. (Vilkkä 2005: 101-102.) ,

Tässä opinnäytetyössä käytettiin Matti-hankkeen valmista haastatteluaineistoa, joka oli kerätty vuoden 2017 työpajoilla. Työpajassa työskennelleet työntekijät haastattelivat nuoria miehiä teemahaastattelun avuin. Haastatteluun osallistuminen oli vapaaehtoista eikä nuoret miehet saaneet palkkioita. Haastatteluun osallistuneet nuoret miehet olivat Matti miesten matkat työhön hankkeen työpajanuoria.

Haastattelun teemat koostuivat pajatoiminnan lisäksi taustatiedoista, perhetekijöistä, koulutuksesta, työstä, elämälle merkityksellisistä asioista, hyvinvoinnista, luottamuksesta sekä palveluiden merkityksestä. Teemahaastattelu lomakkeen olivat tehneet hankkeen toimijat. Haastattelurunko löytyy liitteestä 1.

4.3 Aineiston keruu

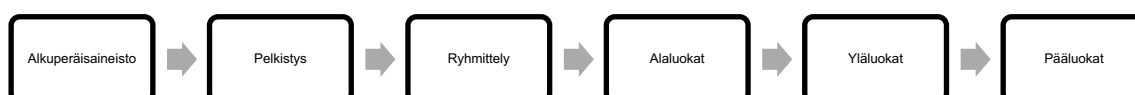
Aineiston keruu sekä aineiston analyysi nähdään laadullisessa tutkimuksessa usein päällekkäisinä vaiheina. Kun aineistoa kerätään, tapahtuu jo usein aineiston käsittelyä, aineistojen tallentamista ja jopa analyysia. Sisällönanalyysin, kuten kaikkien analyysimenetelmien, tavoitteena on tuottaa tietoa tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä kerätyn aineiston avulla. (Kylmä, Juvakka, 2007:57.) Matti-hankkeessa olevat nuoret olivat työ- ja elinkeinotoimiston kautta tulleita miehiä. Haastateltavia ei oltu haastateltu etukäteen. He osallistuivat vapaaehtoisesti kehittämisprosessiin, minkä tarkoituksena oli edistää tulevaisuuden työpajanuorten motivaatiota, osallisuutta, itseohjautuvuutta ja hyvinvointia. Opin- näytetyön aineistona oli 17 kappaletta 17-30-vuotiaan työpaja nuoren teemahaastattelua. Haastateltavina oli yhteensä neljätoista pajanuorta, kahta heistä haastateltiin kah- teen kertaan. Yksi haastateltavista toimi ohjaajana, mutta oli ollut aiemmin työpaja- januorena. Kaikilla haastateltavilla nuorilla miehillä ei ollut toisen asteen tutkintoa, sillä ne olivat keskeytyneet motivaation puuttumisen myötä. Muutamilla oli työkokemusta, mutta suurin osa nuorista oli ollut työttömänä kauemmin. Osalla haastateltavista ei ollut ollenkaan työkokemusta.

Haastattelumateriaalia oli litteroituna 161 sivua fonttikoolla 8 ja rivivälillä 1. Litteroidusta poimittua tekstiä, joka vastasi tutkimuskysymyksiin oli 4 sivua fonttikoolla 8 ja rivivälillä 1. Haastattelut olivat yksilöhaastatteluja ja ne oli kerätty 26.5.2017-10.9.2017 välisenä aikana. Haastattelijoina toimi viisi naista.

4.4 Aineiston analysointimenetelmä

Aineiston analyysimenetelmänä käytin induktiivista sisällönanalyysia. Aineisto oli valmiina Matti hankkeessa. Induktiivisessa sisällön analyysissä luokittelin tekstistä sanoja ja niistä muodostuvia ilmaisuja niiden teoreettisen merkityksen perusteella. Sisällönanalyysissä tein induktiivista päättelyä, jota tutkimuksen tarkoitus ja kysymyksenasettelu ohjasivat. Analyysista hain vastausta tutkimuksen tarkoitukseen ja tutkimustehtäviin (Kylmä, Juvala, 2007:112.) Sisällönanalyysillä pyrin saamaan aineiston kompaktiin ja selkeään rakenteeseen kuitenkin kadottamatta sen sisältämää tietoa. Tarkoituksena oli saada sekalaisesta aineistosta selkeää ja yhtenäistä informaatiota. (Sarajärvi, Tuomi 2009:108.)

Induktiivisella sisällön analyysillä pelkistin ensin, mikä tarkoittaa sitä, että aineistosta kerätään ilmaisuja, jotka liittyvät tutkimustehtävään. Abstrahoinnilla muodostin yleiskäsitteiden avulla kuvauksen tutkimuskohteesta. Aineistoa pelkistin kysymällä tutkimustehtävän mukaista kysymystä. Sieltä keräsin asiat, jotka aineistosta löytyvät vastauksena kysymykseen. Ilmaisut kirjasin samoilla termeillä kuin ne ovat aineistossa. Pelkistetyt ilmaisut keräsin listoiksi. Seuraavaksi ryhmittelin, jossa on kysymys pelkistettyjen ilmaisujen yhtäläisyyksien ja erilaisuuksien etsiminen. Samaa tarkoittavat ilmaisut yhdistin samaan luokkaan ja annoin luokille nimen. Muodostaessani eri luokkia, päätin mitkä asiat voidaan yhdistää samaan luokkaan ja mitkä ei. Tässä vaiheessa käytin aineiston käsitteellistämistä. Alaluokkia n=16. Analyysia jatkoin yhdistämällä saman sisältöiset luokat toisiinsa muodostaen niistä yläluokkia n=5. Yläluokille annoin sisältöään kuvaavan nimen. Abstrahointia jatkoin yhdistämällä luokkia niin kauan kuin se on sisällön kannalta järkevää. Yläluokista muodostin edelleen pääluokat n=2, jotka olivat yhteydessä tutkimustehtävään. (Kyngäs, Vanhanen, 1999.)

Taulukko 1. Pelkistäminen alkuperäisilmauksista.

Alkuperäinen ilmaus	Pelkistetty ilmaus
Emmä nyt sinänsä tiä onko mitään hyötyä mut ainaki jotaki elantoa ainaki ees jotaki ees on.	Ei tiedä onko muuta hyötyä kuin toimeentulo.
Opin tosi paljon metallin työstämisestä. Ihan sairaan paljon. Emmä pyöristäkään ihan kaikkee kuitenkaan tienny niin , kyl nyt tiedän paljon enemmän niistäkin ja, koneet tulee tutuiks ja tietekin niis kehitty, taidois.	Oppi todella paljon metallin työstämisestä. Ennen ei tiennyt pyöristäkään kaikkea, nyt tiedän enemmän. Koneet tulivat tutuiksi ja niissäkin taoidssa kehittynyt.

Taulukko 2. Alaluokkien ryhmittely yläluokkiin ja yläluokista pääluokkiin.

Alaluokat	Yläluokat	Pääluokat
-Monipuolisuus -Mielekkyyys -Pitkästyttävys	Kokemus työpajapäivistä	Nuorten kokemukset työpajatoiminnasta
-Sosiaalistuminen -Vaihtelevuus -Taloudellinen turva -Inspiroituvuus	Työpajaan liittyvät tunte- mukset	
-Mentorien iän vaikutus -Kokemukset mentoreista -Kokemukset ohjauksesta	Vertaistukeen ja ohjauk- seen liittyvät tuntemukset	
-Yhteisöllisyys -Uudet sosiaaliset suhteet -Tekemisen kautta tutustu- minen	Sosiaalisten suhteiden ke- hittyminen	Vaikutukset arkielämään
-Työelämän linkit -Rutiinit -Tulevaisuuden suunnittelu	Työelämä valmiuksien li- sääminen	

5 Tulokset

Tässä opinnäytetyössä tiedonantajina olivat Matti – miesten matkat työhön -hankkeen työpajoissa toimivat nuoret miehet. Yhteensä haastateltuja nuoria miehiä oli viisitoista, ja kahta niistä haastateltiin kahteen kertaan. Analyysin avulla pyrin tarjoamaan tietoa miten nuoret miehet kokevat työpajatoimintaa ja miten se vaikuttaa heidän arkielämäänsä.

5.1 Kokemuksia työpajatoiminnasta

Työpajatoimintaan osallistuneiden nuorten miesten kokemuksiksi muodostui seuraavat kolme yläluokkaa: Kokemus työpajapäivistä, työpajaan liittyvät kokemukset, vertaistukseen ja ohjaukseen liittyvät kokemukset.

5.1.1 Kokemus työpajapäivistä

Lähes jokainen haastateltava nuori koki pajatoiminta päivät mukaviksi. Nuoret kokivat olonsa hyväksi työpajassa. Usean nuoren mielestä päivät työpajalla olivat vaihtelevia ja monipuolisia. Suurin osa nuorista vastasi kysymykseen miten viihtyy pajatoiminnassa tai miltä pajapäivät tuntuvat hyvin lyhyesti. Haastateltavien vastauksista kuitenkin huokui se, että he osallistuivat mielummin pajatoimintaan kun olivat yksin kotona tekemättä mitään. Pajatoiminta aktivoi nuoria.

Tääl on ihan kiva olla.

On siit sen verran hyöytyy et ei tarvii kotona loikoilla ja istua.

Kyl mun mielest tää on ihan hyvä paikka.

5.1.2 Työpajaan liittyvät kokemukset

Haastatteluista kävi ilmi, että nuoret miehet pitivät pajatoimintaa mielekkäänä. He pääsivät itse vaikuttamaan mitä tekevät ja kokeilemaan erilaisia asioita. Uuden oppiminen oli myös positiivisena pinnalla haastatteluissa. Nuoret kokivat saavansa pajatoiminnan elämäntilanteista vaihtelua sekä yhteisöllisyyttä toimintaan. Pajatoiminta inspiroi ja

motivoi nuorta tulevaisuuteen. Positiiviset kokemukset olivat suurempia kuin negatiiviset. Nuoret kokivat työpajojen olevan rentoa tekemistä. Osalle nuorista pajatoiminnan suurin hyöty oli kuitenkin taloudellinen turva. He eivät kokeneet saavansa muuta hyötyä toiminnasta. Osalla nuorista oli myös näin ollen motivaatio pajatoimintaan suurempi rahallisen korvauksen myötä.

No just tommonen ite saa tehdä omanlaisen pyörän nii se on iha siisti nii et saa ite vaikuttaa siihen miten tekee ja mitä tekee.

On tossa ihan kiinnostavaa toimintaa et pääsee tekee vähä erilaisii asioita. Sehän on aina, hyvä asia että on, oppii tekee eri juttui ja variaatioo asioihin.

Tekemistä. En mä nyt osaa muuta sanoa. Tekemistä ja saahan täst palkkaa.

5.1.3 Vertaistukeen ja ohjaukseen liittyvät kokemukset

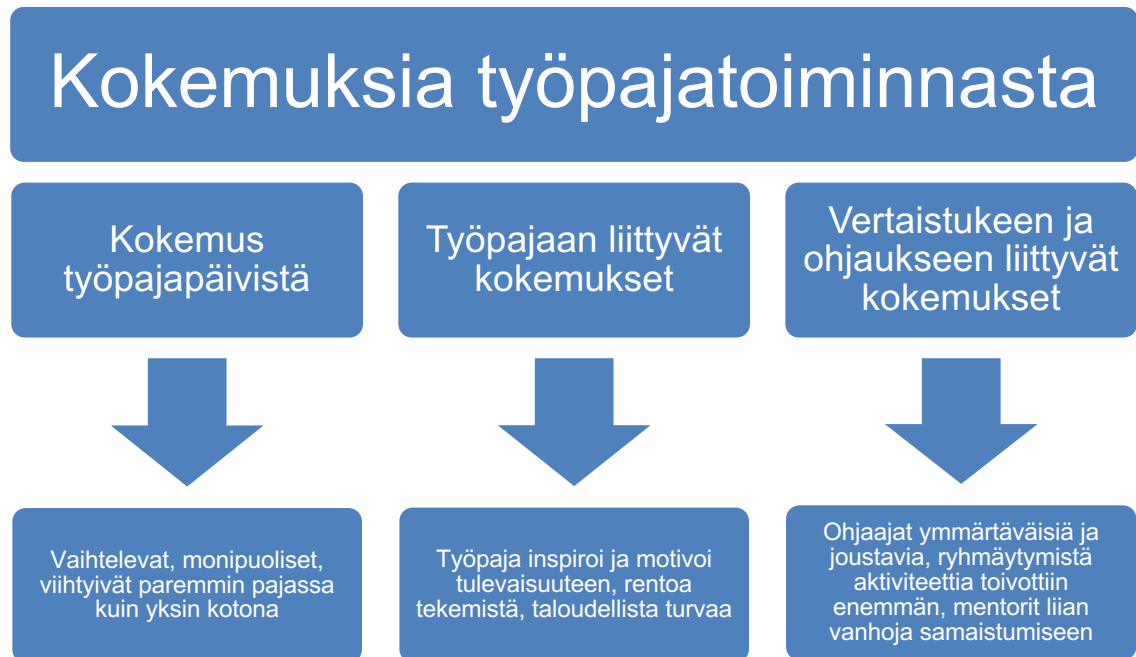
Nuoret kokivat työpajaohjauksen hyvänä. Nuorten mielestä ohjaajat ymmärsivät muuttuvia elämätilanteita ja olivat joustavia. Nuoret saivat luottamusta työpajaohjaajiin, joka lisäsi ihmissuhteiden syntymisen ja vahvistumisen kokemuksia. Osa nuorista kuitenkin koki, että olisivat kaivanneet lisää ryhmäytymistä tukevaa aktiviteettia. He kokivat osittain vaikeaksi päästä työpajatoimintaan mukaan ja tässä kaivanneensa lisää tukea työpajojen ohjaajilta. Vertaismiehistä eli mentoreista oli pääosin positiiviset kokemukset. Osa nuorista oli kuitenkin sitä mieltä, että ei pystynyt täysin samaistumaan mentoreihin sillä he olivat paljon vanhempia. Usea nuori koki saavansa kuitenkin inspiraatiota ja motivaatiota tulevaisuuteen kuullessaan tarinoita ihmisiltä, keillä oli myös mennyt huonosti ja joutuneet pohjalle ja silti päässeet ylöspäin ja jatkaneet elämäänsä. Niin he saivat vertaistukea ja perspektiiviä elämään. Oli kuitenkin yksilöllistä miten ja mistä nuoret kokivat saavansa hyödyn mentoritoiminnasta. Osa koki ettei jaksanut kuunnella, eikä kokenut saavansa mitään apua heistä. Suurin osa kuitenkin koki, että toiminnasta oli apua.

Toihan on tosi hyvä. Monet näistä ketkä tänne tulee, ei tiedä oikein mitä haluavat tehdä ja monet ajattelevat olevansa täällä rahan ja tekemisen takia. Eivät hireästi laita ajatusta siihen mitä tekevät. Se on hyvä, että tulee tämmöisiä ihmisiä jotka motivoivat. Sitten voi käydä niin kuin itsellä, että kiinnostuu oikeasti jostain alasta.

Joo. Sillä oli tosi hyviä pointteja, oli inspiroiva tarina kun sanoi käyneensä pohjalla. Se tietää kyllä.

Ihan hyvä. (ohjaaminen)

Kuvio 2. Työpajaatoimintaan liittyvät kokemukset

5.2 Työpajatoiminnan vaikutus arkielämään

Arkielämään vaikuttaneiden asioiden yläluokiksi muodostui sosiaalisten suhteiden kehittäminen ja työelämävalmiuksien lisääminen.

5.2.1 Sosiaalisten suhteiden kehittäminen

Nuoret toivat esille pajatoiminnan hyvän ryhmähengen ja yhteisöllisyyden. Jokainen toi ilmi, että oli saanut uusia kavereita sekä sosiaaliset suhteet olivat kehittyneet. Nuoret kokivat oman itsensä kasvua ja oppivat ottamaan toisia huomioon. Nuoret ilmaisivat tutustumisen helpommaksi yhteisten aktiviteettien ja tehtävien avulla. Nuoret kokivat oman aktiivisuutensa lisääntyneen ja sitä kautta saaneensa lisää sosiaalisia suhteita. Joillekin saattoi olla ilman puheenaihetta hankala tutustua uusiin ihmisiin. Osalle nuorista kehittyi vahva side pajoilla oleviin valmentajiin ja muihin nuoriin ja näin ollen heistä tuli henkilöitä, mistä nuori ei halunnut luopua. Nuoret ymmärsivät myös sen, että pitää tehdä itse tehtä töitä uusien sosiaalisten kontaktien luomiseen.

Ja sit se kans myös, vähän jännittää et jos täst, tai kun tulee siirtymään sit eteenpäin et täst ei välttämättä haluis luopuu. Nää on tosi sillee.. tuttuja, turvallisia rakkait ihmisiä

Kyllä tässä sosialisoiuu, mutta pitää vaan olla muihin yhtä aktiivinen ja jak-saa jutella niiden kanssa ja tälleeeen ja jaksaa tutustua uusiin ihmisiin.

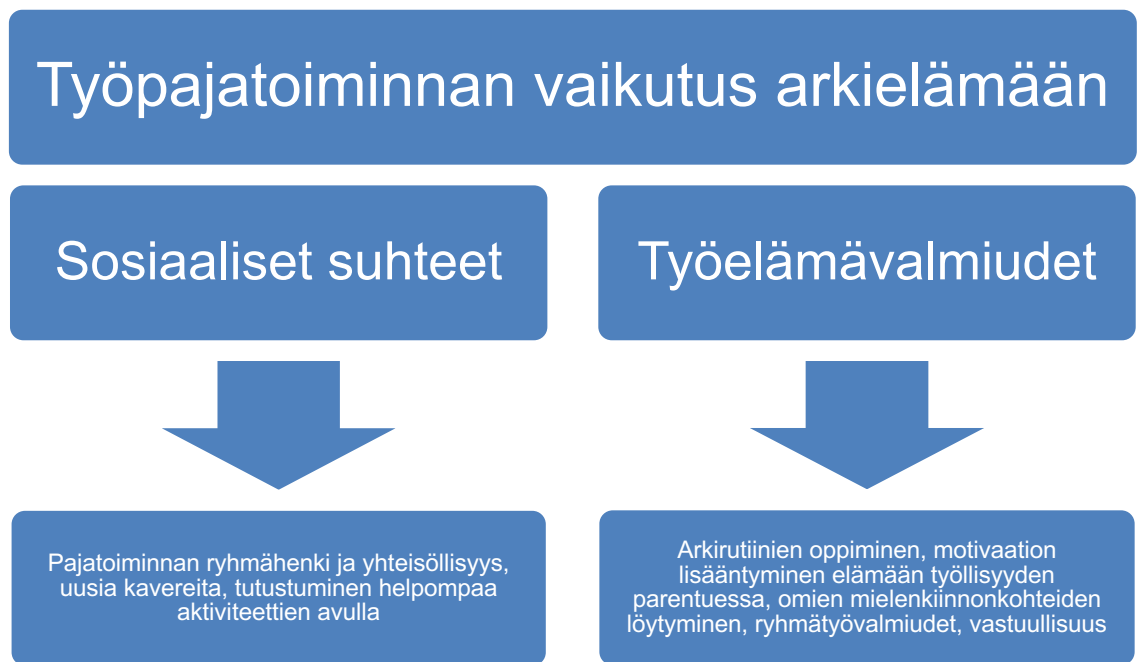
5.2.2 Työelämävalmiuksien lisääminen

Nuoret kokivat saavansa paljon työelämävalmiuksia ja uskovat pääsevänsä eteenpäin työpajatoiminnasta saaduilla avuilla. Arkirutiinien oppiminen sekä ymmärrys siitä, että joutuu itse tekemään asioita elantonsa eteen kehittävät nuoria työelämää varten. Työllisyyden parantuminen työpajojen kautta lisäsi motivaatiota elämään. Omien mielenkiintohteiden tunnistaminen ja sitä kautta ammatin löytäminen auttoi nuoria motivoitumaan. Nuoret pystyivät suunnittelemaan työpajatoiminnan avulla tulevaisuuttaan. He pystyivät kouluttautumaan sekä tutustumaan mielenkiintoisiin aloihin. Nuoret kokivat, että pystyivät pajatoiminnan kautta saamaan lisää tietoa työelämään liittyvistä asioista. Pajoissa ryhmätyötaidot harjaantuivat ja he oppivat mitä työelämässä vaaditaan. Pajatoiminta sai nuoret toimimaan vastuullisesti kuten sairastapauksen sattuessa hankkiimaan lääkärintodistuksen, kuten oikeassakin työelämässä. Kaikki haastattelun nuoret kokivat pajatoiminnan lisäävän positiivisesti työelämävalmiuksia.

Kyllä. Mut se nyt on tullu vast vähän aikaa sitte ku mä alotin tääl työpajalla niin selväks se, mitä mä haluan tehdä et mä oon ollu aika, eksykses noitten ammattivalintojen kanssa ennen. Mä oon kokeillu olla kokkina ja sit mä oon käyny parturialalla vähän aikaa.

Et mun mielest tää kehittää aika hyvin sitä työelämään menemistä.

Oppinu rytmittämään omaa elämää niin että mie aina tulen sitten aamulla, ja muistan aina tulla. Ja sitten sen että millon aina lähtee täältä vaikka välillä on mennyt ylitöihin, se ei ole haitannut yhtään.

Kuvio 3. Työpajatoiminnan arkielämään vaikuttavat tekijät

6 Pohdinta

6.1 Tulosten tarkastelu

Tässä opinnäytetyössä oli tarkoituksena laadullisen aineiston analyysin avulla selvittää Matti-hankkeeseen osallistuneiden nuorten miesten kokemuksia työpajatoiminnasta ja siitä miten se vaikuttaa heidän arkielämäänsä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa työpajatoiminnan kehitystä varten.

Työpajatoiminnalla voidaan vaikuttaa nuorten miesten koulutukseen positiivisesti. Useat pajanuoret löysivät mielenkiinnon kohteita ja pystyivät kouluttautumaan ja tutustumaan heitä kiinnostaviin aloihin. Pajatoiminnan myötä nuoret saivat uusia sosiaalisia suhteita ja kontakteja työelämäänsä. Koulutusta on pidetty ensisijaisena keinona ehkäistä nuorten syrjäytymistä. Se auttaa nuoria sosiaalistumisessa ja edistää pääsemistä työmarkkinoille. (Myrskylä 2012.) Pajatoiminta auttaa nuoria löytämään elämänrytmiä ja antaa vaihtoehtoja koulutukselle ja työelämälle.

Nuoret pitivät työpaja oppimista mielekkäämpänä vaihtoehtona kuin koulun penkillä istumista. Nuoret pääsivät myös harjoittamaan arkielämän taitoja ja saivat lisää työelämä- ja koulutusvalmiuksia. Työpajaa pidetään yhteisönä, jossa työn ja tekemällä oppimisen kautta pyritään parantamaan yksilön arjenhallintataitoja ja valmiuksia hakeutumaan koulutukseen ja työhön. (Bamming, Hilpinen 2017.)

Nuorilla voi olla negatiivinen kokemus koulusta sen takia, että opetus on pelkästään teoriapainotteista. Työpajoissa nuori pääsee vaikuttamaan itse toimintaan ja oppimaan käytännön kautta asioita. Pajatoiminta keskittyykin tekemisen avulla oppimiseen, joka on erityisen suotuisaa nuorille keillä on oppimisen kanssa haasteita. (Pietikäinen 2005:219-253.)

Tuloksista ilmenee, että työpajoihin osallistuminen lisää nuorten miesten motivaatiota lisäkouluttautumiselle ja työelämäänsä hakeutumiselle. Osa nuorista löysi oman kiinnostuksen kohteensa pajojen kautta. Nuorten työelämävalmiudet lisääntyivät, sillä nuoret oppivat rutiineja ja toimintatapoja mitä oikeassa työelämässäänkin vaaditaan. Sosiaaliset suhteet kehittyivät ja nuoret joutuivat menemään oman mukavuusalueen ulkopuolelle esimerkiksi tutustumisessa. Työllisyyttä edisti ajatukset erilaisista jatkokoulutus mahdollisuuksista sekä työelämätaitojen harjaantumisesta.

Työpajatoiminnasta voidaan tutkimuksen tulosten myötä todeta olevan hyötyä nuorille miehille. Opinnäytetyön tulokset vahvistavat Matti-hankkeen tavoitteita ja niiden voidaan katsoa toteutuneen.

Tuloksista nähdään, että pajanuoret kokivat saavansa vaikuttaa toimintaan ja tämä lisäsi mielekkyyttä. He kokivat toiminnan vapaaehtoiseksi eikä yhdestäkään haastattelusta ilmennyt vastahakoisuutta pajatoimintaa vastaan. Osa nuorista koki tosin, että pajatoiminta toi heille vain rahallista hyötyä ja oli parempi vaihtoehto kuin istua toimettona kotona. Suurin osa kuitenkin kokoi, että toiminta edesauttoi tulevaisuuden suunnittelua ja piti tärkeänä sosiaalisten suhteiden lisääntymistä.

6.2 Luotettavuus

Tieteellisessä tutkimuksessa pyritään tuottamaan mahdollisimman luotettavaa informaatiota tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä. Luotettavuuden arvioinnilla selvitetään, miten luotettavaa ja totuudenmukaista tietoa on tutkimuksella pystytty tuottamaan. Luotettavuutta tulee arvioida tieteellisen tiedon, tutkimustoiminnan, ja sen hyödyntämisen kannalta. (Kylmä, Juvakka, 2007:127.) Luotettavuutta voidaan laadullisessa tutkimuksessa arvioida seuraavilla kriteereillä: uskottavuus, siirrettävyys, refleksiivisyys ja vahvistettavuus (Kylmä, Juvakka 2007:128.)

Tutkimuksessa uskottavuudella tarkoitetaan tulosten uskottavuutta sekä sen osoittamista tutkimuksessa. Opinnäytetyön tekijänä minulla on vastuu varmistaa, että tutkimustulokset vastaavat tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden käsityksiä tutkimuskohteesta. Tässä opinnäytetyössä en voinut varmistaa asiaa, sillä kyseessä oli valmis haastatteluaineisto. Vahvistettavuus on ollut mukana koko tutkimusprosessissa ja edellyttänyt tutkimuksen kirjauksen tekoa niin, että ulkopuolinen voisi seurata prosessin kulkua pääpiirteittäin. Raporttia kirjoittaessani opinnäytetyön tekijänä hyödynsin omia muistiinpanojani tutkimusprosessin eri vaiheista. Refleksiivisyys edellytti sitä, että opinnäytetyön tekijänä olen tietoinen omista lähtökohdistani. Tutkimuksessa siirrettävyydellä tarkoitetaan tulosten siirrettävyyttä muihin vastaaviin tilanteisiin. Opinnäytetyön tekijänä minun piti antaa esimerkiksi riittävästi kuvailevaa informaatiota tutkimuksen osallistujista ja ympäristöstä, jotta lukija pystyisi arvioimaan tulosten siirrettävyyttä. (Kylmä, Juvakka 2007:128-129.)

Olen pyrkinyt kuvaamaan opinnäytetyön prosessiani selkeästi ja toteuttamaan sen asianmukaisesti. Analyysissä olen esittänyt alkuperäislainauksia luotettavuuden lisäämiseksi. Induktiivisenä sisällönanalyysinä menetelmä on ollut oikea tämän kaltaiseen tutkimukseen. Aineisto on kerätty henkilöiltä, joilla on omakohtaista kokemusta tutkimuskysymyksiin liittyen. Aihe on eettisesti oikeutettu, sillä tutkimukseen osallistuneet osallistuivat siihen vapaaehtoisesti..(Kylmä, Juvakka 2007:130-134.)

Tutkimustehtävät muuttuivat haastattelumateriaalin lukemisen jälkeen, jolloin päätin kysymykset mihin aineisto parhaiten vastaa.

Tätä opinnäytetyötä on tehnyt vain yksi henkilö, joka voi osaltaan huonontaa luotettavuutta sillä haastatteluaineiston kävin läpi yksin. Kun tutkimusta tehdään laadullisella menetelmällä niin luotettavuuden kriteerinä on opinnäytetyön tekijänä minä itse ja minun rehellisyys opinnäytetyötä tehdessä koska arvioinnin kohteena on tekemät teot, valinnat ja ratkaisut. Luotettavuuden arviointia piti siis tehdä koko tutkimuksen ajan suhteessa analyysitapaan, tutkimusaineiston ryhmittelyyn, teoriaan, tutkimiseen, luokitteluun, tulokintaan ja johtopäätöksiin. (Vilka 2005:158-159.)

Haastattelihoita oli viisi henkilöä, joten kaikkien heidän oma suhtautuminen tutkimusaiheeseen on voinut vaikuttaa kysymysteemojen esittämiseen. Haastattelijoiden mielestä merkitykselliset seikat ovat voineet erota. Luotettavuutta lisäsi, että minulla oli aikaa tutkimuksen tekoon reilusti. (Sarajärvi, Tuomi 2009:140-142.)

Kun arvioidaan luotettavuutta, tulee pohtia tekijän havaintojen luotettavuutta ja puolueettomuutta. Luotettavuuteen voi vaikuttaa myös oma suhtautuminen aiheeseen. (Sarajärvi — Tuomi 2009: 135- 136.)

6.3 Eettisyys

Koska tässä tutkimuksessa aineisto on kohdistunut ihmisiin sekä heidän mielipiteisiin ja näkemyksiin, oli selvitettävä haastateltavilta lupa heitä koskevan aineiston käyttöön ja tarkasteluun. Matti-hankkeen haastateltavilta hankittiin kirjallinen suostumus aineiston käyttämiseen. Tiedonantajat osallistuivat myös vapaaehtoisesti tutkimuksen tekoon.

Eettisesti tarkasteltuna opinnäytetyön tekijällä on suuri vastuu, sillä tutkimuksen vaikutukset voivat ulottua tulevaisuuteen tai koskettaa useita ihmisiä. Tutkimuksella voi olla

vaikutus osallistuvien henkilöiden elämään. Terveystutkimuksessa tutkimusaiheen eettisen oikeutuksen arvioinnissa tulee pohtia tutkimuksen sensitiivisyyttä. Terveystutkimuksen toteuttamisessa on aina arvioitava tutkimukseen osallistujan haavoittavuutta. (Kylmä, Juvakka, 2007:144.)

Tutkimuseetiikan kulmakivinä ovat ihmisoikeuksien kunnioittaminen, haitan välttäminen, luottamus ja kunnioitus. oikeudenmukaisuus sekä rehellisyys. (Kylmä, Juvakka, 2007:147.)

Tutkimuseettisten periaatteiden mukaan tutkimuksessa on suojeltava erityisesti sensitiivisiä tutkimukseen osallistujia. Jokaisella tulee kuitenkin olla oikeus saada osallistua tutkimukseen joten pitää varoa ylisuojelemista. Tutkimuksen sensitiivisyys voi myös perustua tutkimusaiheen tai tutkittavan ilmiön arkaluontoisuuteen esimerkiksi ihmisen yksityisyyteen, emotionaalisesti herkkiin aiheisiin ja rikollisuuteen. (Kylmä, Juvakka, 2007:145.)

6.4 Kehittämishaasteet

Analyysin tehtyä päällimmäisenä ajatuksena on, että työpajatoiminnalle on todellinen yhteiskunnallinen tarve. Haastatteluaineisto osoittaa pääsääntöisesti nuorten olleen tyytyväisiä pajatoimintaan ja siihen miten pajatoiminta edesauttaa heidän tulevaisuuttaan koulutuksen ja työmarkkinoita miettien.

Sosiaalisten verkostojen luominen, omien vahvuuksien tunnistaminen, rutiinien kehittyminen sekä toimeentulon turvaaminen vaikutti nuorten elämänhallintaan. Työpajatoimintaa tulisi tarjota mahdollisimman aikaisin nuorille, jotka ovat uhatta jäädä ilman jatkokoulutuspaikkaa tai työtä. Näin ollen ehkäistäisiin mahdollista syrjäytymistä ja elämänrytmi pysyisi paremmin. Työpajojen avulla olisi mahdollista myös löytää omat mielenkiinnon kohteet ja sieltä saisi tukea koulu ja työelämään.

Yksi pajatoiminnan este muodostuu tilojen puutteesta ja henkilökunnan vähyydestä. Toimintaa voitaisiin kehittää vaikuttamalla näihin asioihin. Pajatoiminta voisi myös olla pitkäkestoisempaa, jolloin asetetuille tavoitteille olisi enemmän aikaa. Nuorille tulisi myös tarjota ja löytää enemmän töitä, mihin ei vaadita koulutusta. Nuoria tulisi tukea työnhakuprosessissa ja etsiä mielenkiintoisimmat tehtävät heille. Yhteiskunnan tulisikin tulla nuoria vastaan siinä, että pääsisi tekemään töitä vähemmällä koulutuksella. (Seppänen 2012.)

Työpajatoiminnassa tulisi kehittää vielä ohjausta intensiivisemmäksi ja mahdollisuuksien mukaan lisätä ohjaajia, jotta jokainen nuori saisi yksilöllistä ohjausta tarpeensa mukaisesti.

Jatkotutkimus ideana voisi tutkia sitä, miten työpajavalmennukset ovat auttaneet nuoria löytämään työ- tai koulutuspaikan.

6.5 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyön tekeminen on tukenut ammatillista kasvua tulevana sosiaali- ja terveysalan ammattilaisena. Prosessina se on ollut opettavainen ja kärsivällisyyttä vaativa. Tiedonhaku ja tutkimusten lukeminen ja tulkinta on opettanut paljon uutta tietoa. Tulevassa työssäni sairaanhoitajana tulen kohtaamaan syrjäytyneitä nuoria. Opinnäytetyö on opettanut minulle paljon syrjäytymisen teoriaa sekä haastatteluiden myötä olen huomannut myös kuinka yksilöllisesti ja erilaisesti se saattaa ilmetä ja vaikuttaa eri ihmisillä. Työpajatoiminta itsessään oli melko uusi aihe minulle, joten siitä sain paljon lisää tietoa teorian ja haastattelumateriaalin myötä. Tämä opinnäytetyön tekemisen jälkeen uskon voivani kohdata syrjäytyneitä nuoria ammattitaitoisemmin.

Lähteet

Baker, Peter 2016. Men's health: an overlooked inequality. *British Journal of Nursing* vol 25 (19).

Bamming, Ruth, Hilpinen Merja 2018. Työpajatoiminta 2017, Valtakunnallisen työpajakyselyn tulokset. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto <Verkkodokumentti. <<http://www.avi.fi/documents/10191/8064383/Julkaisu-30-LSSAVI.pdf>>. Luettu 01.09.2019

Eduskunnan tarkastusvaliokunta 2013. Nuorten syrjäytyminen. Tietoa, toimintaa ja tuloksia?. Verkkodokumentti. <https://www.eduskunta.fi/FI/tietoaeduskunnasta/julkaisut/Documents/trvj_1+2013.pdf>. Luettu 14.09.2019.

Era, Taina 2013. Osallisuus oikeutta vai pakkoa? Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Verkkodokumentti. Luettu 01.09.2019. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/64153/JAMKJULKAISUJA1562013_web.pdf?sequence=1>

Hassinen, Jukka – Kottonen Kirsi –Pitkänen-Nuortimo Terhi – Rautalampi Jussi 2004. Työpajaohjaajan käsikirja-Työhön käsiksi. Lappeenranta. Taitovire Valmennus Oy.

Hiilamo, Heikki – Määttä, Anne – Koskenvuo, Karoliina – Pyykkönen, Jussi –Räsänen, Tapio – Aaltonen, Sanna. Nuorten osallisuuden edistäminen. Selvitysmiehen raportti. Verkkodokumentti. <https://nuorisotakuu.fi/documents/3924414/4306153/Nuorten-osallisuuden-edistaminen.pdf> Luettu 20.09.2019

Kankkunen, Päivi – Vehviläinen-Julkunen Katri 2017. Tutkimus hoitotieteessä. Tutkimuksen luotettavuus. *Sanoma Pro Oy*. 3-5. painos. 125.

Kylmä, Jari– Juvala, Taru 2007. Laadullinen terveystutkimus. Edita 1. painos. Helsinki.

Kyngäs, Helvi – Vanhanen, Liisa 1999. *Hoitotiede* vol 11, no 1/99 Sisällön analyysi.

Laine, Terhi – Hyväri, Susanna 2010. Syrjäytymistä vastaan. *Sosiaali- ja terveysalalla*. Tammi. 11, 12, 15–17.

Liinamo, Arja – Poikolainen, Jaana – Raatikainen, Eija 2016. Matti – Miesten matkat työhön. Tutkimussuunnitelma: Nuoret miehet oman elämänsä tekijöiksi. ESR – hanke 2016 - 2018.

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2016. Matti-Miesten matkat työhön-hanke. One Drive materiaali. Luettu 30.03.2018.

Myrskylä, Pekka 2012. Hukassa - Keitä ovat syrjäytyneet nuoret? EVA Analyysi 19/2012. Helsinki. Elinkeinoelämän valtuuskunta. Verkkodokumentti.

<https://drive.google.com/drive/folders/0B_bWt1M6i9mWYndKTDV4dEFSTTQ>. Luettu 19.1.2018.

Paananen, Reija – Surakka, Anne – Kainulainen, Sakari – Ristikari, Tiina – Gissler Mika. Nuorten aikuisten syrjäytymiseen liittyvät tekijät ja sosiaali- ja terveystalvveluiden ajoittuminen. Sosiaalilääkettietieellinen aikakausilehti 2019: 56: 114-128.

Pietikäinen, Reetta 2005. Vaihtoehtoisia polkuja etsimässä – työpajanuorten orientaatit. Teoksessa Sinikka Aapola & Kaisa Ketokivi. Polkuja ja poikkeamia – Aikuisuutta etsimässä. Helsinki:Nuorisotutkimusverkosto, julkaisu 56, 219-253.

Rintanen, Hannu 2000. Terveys ja koulutuksellinen syrjäytyminen nuoren miehen elämäkulussa. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. 29.

Sarajärvi, Anneli — Tuomi, Jouni 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Sivut 134-149. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2017. Sosiaalinen osallisuus. Verkkodokumentti. <<https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijaty/hankkeet-ja-ohjelmat/sokra/sosiaalinen-osallisuus>>. Luettu 23.09.2019.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2016. Syrjäytyminen ja syrjäytymisen riskitekijät. Verkkodokumentti. <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen/syrjaytyminen-ja-syrjaytyminen-riskitekijät>. Luettu 25.11.2017.

Tuomi, Jouni – Sarajärvi, Anneli 2012. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Vantaa.

Tuusa, Matti – Pitkänen, Sari – Shemeikka, Riikka – Korkeamäki, Johanna – Harju, Henna – Saares, Aurora – Pulliainen, Marja – Kettunen, Aija – Piirainen, Keijo 2014. Yhdessä tekeminen tuottaa tuloksia. Nuorisotakuun tutkimuksellisen tuen loppuraportti. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu. Helsinki. Edita Publishing Oy. 66–70.

Työvoimatutkimus 2016, Tilastokeskus.

Vaarama, Marja – Karvonen, Sakari – Kestilä, Laura – Moisio, Pasi – Muuri, Anu 2014. Suomalaisten hyvinvointi. Juvenes Print – Suomen yliopistopaino Oy Tampere 2014. <Verkkodokumentti.http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/125340/THL_TEE022_2014verkko.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Luettu 15.09.2019>

Vilka, Hanna. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki. 2005. 101-102.

Walldén, Jaana 2012. Monialainen viranomaisverkosto, etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta. Tuloksia vuodelta 2012. Verkkodokumentti. <<https://docplayer.fi/42618248-Monialainen-viranomaisyhteistyö-ja-etsiva-nuorisotyö-nuorisolaissa.html>>Luettu 08.09.2019

Winding, Trie Nohr – Andersen, Johan Hviid. BMC Public Health. 2015. 15:1054.

MATTI / HAASTATTELURUNKO NUORET / ELÄMÄNKULKUPAJAT

KEVÄT 2017

Perusidea: kysytään aluksi/lopuksi taustatietoja, joita voi käyttää haastattelussa.
Haetaan kokemuksellista tietoa nuorten elämään JA (työ)pajatoimintaan liittyvistä asioista.
Keskustellaan, ei esitetä vain suoria kysymyksiä. Keskustelu on vapaaehtoista!

1. TAUSTATIEDOT

Nimi _____

Ikä _____

Sukupuoli   nainen   mies   muu

Asuinpaikka _____

2. KOULUTUS JA KOULUTUSHISTORIA

- Missä opiskellut: koulutuspolku?
- Mikä motivoi kouluttautumaan?
- Millaisia suunnitelmia koulutuksen suhteen (jatkokoulutusta, alanvaihto tms?)

3. TYÖPAIKAT JA TYÖHISTORIA

- Missä työpaikassa/työpajassa/työtön / muu mikä? > Työhistoria Kuinka pitkään on ollut ko. työpaikassa/työtön?
  - Millaisia sinulle tärkeitä/merkityksellisiä kokemuksia sinulla on työstä? Kerro esimerkki(jä?)
  - Millainen oli (olisi paras) työpaikka ja miksi? Mikä siinä motivoi?
  - Millainen oli (olisi huonoin) työpaikka ja miksi? Mikä siinä ei motivoinut/-voisi?

- Millaisia tavoitteita ja toiveita koulutuksen ja työn suhteen tulevaisuutta ajatellen?

4. LAPSUUDEN PERHEEN AIKUISTEN AMMATIT JA KOULUTUS

- Perheen aikuisten (äiti, isä jne.) ammatit?
- Perheen aikuisten (äiti, isä jne.) korkein koulutus?
- Ovatko perheen aikuiset, esim. vanhemmat olleet työttöminä?

5. MILLAISEN MERKITYKSEN NUORET ANTAVAT ELÄMÄNKULKU (TYÖ)PAJOILLE?

Miten ohjautuit Nuorten OTE-työpajalle?

- Työkokeilussa (työttömyyskorvaus) vai työssä (palkka)
- Kuinka kauan ollut pajalla?
- Onko ollut pajalla aiemmin?

Kuvaile tavallinen työpajapäivä (Spiraali)

Millaista hyötyä nuorten työpajasta (Spiraali) on ollut

- Millaista hyötyä elämänkulku-pajoista on ollut?
- Vapaaehtoisten mentoreiden merkitys elämänkulku-pajoilla (elämänkulun tapahtumien hahmottamisessa)
- Onko yhdessä tekeminen/toimiminen (yhteisöllisyys) muuttunut työpajalla elämänkulku-pajojen myötä?
- Omaehtoisuuden ja itseohjautuvuuden kehittyminen elämänkulku-pajoilla?
- Osallisuuden kokemukset elämänkulku-pajoilla?
- Oman osaamisen tunnistaminen ja sen hyödyntäminen?
- Elämänkulku-pajat jatkossa osana työpajatoimintaa?
- Elämänkulku-paja omien tulevaisuuden suunnitelmien selkeyttäjänä
- Miten elämänkulku-pajoja kannattaisi kehittää edelleen?

Miten Nuorten työpajoja kannattaisi kehittää edelleen? (esim. Spiraali)

6. ELÄMÄN MERKITYKSELLISET KÄÄNNEKOHDAT ja TEKIJÄT ELÄMÄNKULUSSA

- Elämään tyytyväisyys (Satisfaction with Life Scale, Diener, Emmons, Larsen, Griffin 1985)

Alla on väittämiä, joiden suhteen voit olla samaa tai eri mieltä. Merkitse jokaisen väittämän kohdalle numero, joka kuvaa mielipidettäsi.

7. Täysin samaa mieltä
6. Samaa mieltä
5. Hieman samaa mieltä
4. Ei samaa eikä eri mieltä
3. Hieman eri mieltä
2. Eri mieltä
1. Täysin eri mieltä

1. Elämäni on monin tavoin lähellä ideaalia [sellaista kuin haluan]
2. Elämäni olosuhteet ovat erinomaiset
3. Olen tyytyväinen elämäni
4. Tähän mennessä olen saanut elämässäni minulle tärkeitä asioita
5. Jos voisin elää elämäni uudelleen, en muuttaisi juuri mitään

Millaisia perusteluita edellisiin kohtiin?

- Millaisia elämän käännekohtia ja merkityksellisiä tekijöitä elämänculussa on kohdattu? (Kuvaus: jolloin nuoren osaamista on hyödynnetty, nuori on kokenut osallisuutta, ja toiminut omaehtoisesti)?
- Kerro/kuvaile jokin tilanne (muisto), jolloin koit olevasi jollekin ihmiselle (erittäin) tärkeä?
- Kerro/kuvaile jokin tilanne (muisto), jolloin koit, että sinua kuunnellaan (ja mielipiteelläsi on merkitystä)?

**7. OSAAMINEN / PYSTYVYYSUSKOMUKSET / OMAEHTOISUUS / IT-
SEOHJAUTUVUUS**

- *Osaaminen*: Millaisia sinulle tärkeitä/merkityksellisiä kokemuksia sinulla on siitä, että olet kokenut osaavasi jotakin hyvin? Kerro esimerkki(jä?) Mitä se merkitsi/merkitsee sinulle?
- *Osaaminen*: osaamista on tunnustettu ja tunnustettu julkisesti ja siitä on saatu (ehkä toistenkin kuullen) hyvää palautetta

Tiedän ja tunnistan omat vahvuuteni (perustelut)

1   2 3   4 5 6   7 8 9 10

- *Pystyvyysuskomukset*: [Saatu positiivinen palaute ja kokemus osallisuudesta: sen yhteys uskoon omista kyvyistä & omaan toimintaan]
  - Milloin ja keneltä olet saanut hyvää ja kannustavaa palautetta? Miltä se tuntui?
  - Miten tuo kokemus vaikutti sinun omaan toimintaan?
  - Teitkö jotakin toisin, paremmin kuin joku muu? Mitä? (ja mitä siitä seurasi?)
- *Osallisuus* (on tullut huomioiduksi; nähdyksi ja kuulluksi erilaisissa kohtaamisissa positiivisella tavalla ja on kokenut kuuluneensa ryhmään)
- *Osallisuus*. Millaisia sinulle tärkeitä/merkityksellisiä kokemuksia sinulla on siitä, että olet kokenut kuuluvasi osaksi jotakin ryhmää? Kerro esimerkki(jä?) Mitä se merkitsi sinulle? (mitä se merkitsee nykyään?)

8. HYVINVOINTI JA LUOTTAMUS

- Mitä ihminen tarvitsee yleisesti voidakseen hyvin?
- Mitä asioita nuoret itse pitävät tärkeinä omalle hyvinvoinnilleen

- Nimeä 3 tärkeintä asiaa elämässäsi
  - 1.
  - 2.
  - 3.

Kuinka hyvin koet voivasi vaikuttaa elämääsi? (perustelut)

1   2 3   4 5 6   7 8 9 10

Luotan helposti muihin ihmisiin (*) (perustelut)

1   2 3   4 5 6   7 8 9 10

Useimmat ihmiset ovat luotettavia (*) (perustelut)

1   2 3   4 5 6   7 8 9 10

Useimmat ihmiset ovat rehellisiä (*) (perustelut)

1   2 3   4 5 6   7 8 9 10

*Kramer 1999

Diener, E., Emmons, R.A., Larsen, R.J & Griffin, S. (1985). The Satisfaction with Life Scale. Journal of Personality Assessment 49, 1-5. <http://www.yorku.ca/rokada/psycytest/lifesati.pdf>

Pavrot, W., & Diener, E. (1993). Review of the Satisfaction with Life Scale. Psychological Assessment 5, 164-172.

9. MILLAISEN MERKITYKSEN NUORET ANTAVAT PALVELUILLE?

- Mitä / Millaisia (tuki)palveluita on käytetty viimeisten 2 vuoden aikana? (esim. TE-palvelut, Sosiaali- ja terveysala)
  - Miten käytetyt palvelut toimivat?
  - Miten asiakkaisiin suhtaudutaan?
  - Millaisia palveluiden kehittämisehdotuksia ja palveluideoita?

Useimmat palvelujärjestelmät ovat luotettavia (esim. TE-palvelut, Sosiaalipalvelut)

1   2 3   4 5 6   7 8 9 10

Palveluiden tuottajat luottavat minuun (esim. virkamiehet TE-palveluissa)

1   2 3   4 5 6   7 8 9 10

Tietokanta	Hakusanat	Otsikkotasolla luettuja	Tiivistelmätasolla luettuja	Kokotekstitasolla luettuja	Lopullinen valinta
Medic	Syrjäytyminen	25	3	1	0
Medic	Riskikäyttäytyminen	14	0	0	0
Medic	Syrjäytyminen AND miehet	5	1	1	1
Finna	Syrjäytyminen nuoret miehet	17	4	0	0
Finna	Työpajatoimita	51	1	1	1
Medic	Syrj* and nuori	58	2	1	1
Cinahl	School dropouts young	9	1	1	1
Manuaalinen haku					7

Kirjoittaja ja vuosiluku	Maa, jossa kirjoitettu	Tavoite	Tutkimus-tyyppi	Ketä tutkittu ja missä	Tutkimuksen päätulokset
Tuusa, Matti – Pitkänen, Sari – Shemeikka, Riikka – Korkeamäki, Johanna – Harju, Henna – Saares, Aurora – Pulliainen, Marja – Kettunen, Aija – Piirainen, Keijo 2014.	Suomi	Seurata ja arvioida nuorisotakuun ensimmäisen vuoden toimeenpanoa ja kehittää vaikuttavuuden arvioinnissa käytettäviä indikaattoreita.	Selvityshanke Haastattelututkimus	Kirjallinen materiaali, kysely TE-toimiston ja oppilaitosten johtajille, kehittämistyöpajat, kysely nuorille ja nuorten haastattelut, kyselyt henkilöstölle, kysely työnantajille, tapaus-tutkimukset	Nuorten työllisyyttä tulee tukea sekä koulutustakuu ja koulutukseen pääsyn tukea. Lisää tietoa kaivataan mitä tekevät nuoret, jotka ovat lopettaneet työnhaun.
Bamming, Ruth 2017.	Suomi	Kerätty aineisto sisältää tietoa työpajatoiminnan organisoinnista, työpajojen toiminnan sisällöistä ja sen kehittämisuunnista. Kyselyn perusteella saadaan valtakunnallista ja alueellista tietoa pajoilla valmentautujina olevista nuorista sekä työpajaammattilaisista ja heidän työstään.	Valtakunnallisen työpajakyselyn. PAR-järjestelmän avulla tilastotiedot. Kvantitaavinen tutkimus	Kysely suunnattu ensisijaisesti työpajoille, jotka saivat toimintaansa nuorten työpajatoiminnan kansallista valtionavustusta v. 2017. Perustuu 213 eri organisaation tietoihin.	Tuloksia osallistujisääristä, henkilöstöstä, työpajatoiminnan hallinnosta ja organisoinnista. Tuloksia käytetään nuorisotilastot.fi sivustossa.
Myrskylä, Pekka 2012.	Suomi	Selvittää syrjäytymiseen vaikuttavat tekijät, kuinka paljon syrjäytyneitä nuoria	Kirjallisuuskatsaus	Tilastojen kautta, lähinnä tilastokeskusten työssäkäyntitilaston	Ensisijainen keino ehkäistä nuorten syrjäytymistä ja nostaa nuoria ta-

		on, koulutuksen ja työn vaikutus syrjäytymiseen		kautta hahmotetaan 15-29v nuorten syrjäytyneiden määrää ja rakennetta.	kaisin työmarkkinoille on koulutus. Ulkopuolisiksi tai työttömiksi päätyneistä nuorissta 80% ei myöhemminkään suorita tutkintoa.
Rintanen, Hannu 2000	Suomi	Syrjäytymisen analysoiminen ja siihen vaikuttavat asiat koulutuksellisen syrjäytymisen näkökulmasta.	Poikkileikkaustutkimus	Puolustusvoimien kutsuntatarkastuksen miehet.	Tulosten perusteella kutsuntatarkastukseen miehet olivat vahvasti syrjäytymisvaarassa olevia. Merkityksellimmät yhteydet syrjäytymiseen olivat tulleet alle kouluiän riskiteki- jöistä.
Sipilä	Suomi	Koulutuksen yhteys nuorten työttömyyteen, mihin peruskoulututkinto riittää 2000-luvun alussa?	Logistinen regressioanalyysi ja riskiintaulukointi	Työttömyyttä tarkasteltiin luokittelemalla nuoret vuosien 2000-2001 työtilanteen perusteella työllisiin tai työttömiin.	Havaittiin että alhainen koulutustaso on hyvin keskeinen työttömyyttä aiheuttava tekijä nuoruudessa.